

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Hradec Králové

Inspekční zpráva

**Soukromá obchodní akademie a Vyšší odborná škola cestovního
ruchu, s. r. o.**

SNP 170, 500 03 Hradec Králové 3

Identifikátor školy: 600 011 798

Zřizovatelé: PaedDr. Eva Müllerová a Josef Müller, Pohlova 289, 503 01 Hradec Králové

Školský úřad Hradec Králové, Milady Horákové 504, 500 06 Hradec Králové

Termín konání orientační inspekce: 18. – 21. září 2000

Čj.	092 217/00-5072
Signatura	oi1fu301

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Soukromá obchodní akademie a Vyšší odborná škola cestovního ruchu, s. r. o., byla zapsána do obchodního rejstříku Krajského soudu v Hradci Králové dne 1. 1. 1997. V témže roce zahájila svoji činnost. Statutárním orgánem jsou jednatelé (zároveň zřizovatelé) společnosti.

V rámci uskutečněné orientační inspekce byla sledována pouze činnost obchodní akademie. V současné době se v obchodní akademii vzdělává 150 žáků denního studia. Přehled o počtu tříd a žáků denního studia v tomto školním roce a údaje o vyučovaných oborech uvádí následující tabulky.

Přehled o počtu ročníků a počtu žáků školy

Ročník	Počet žáků v ročníku	Třída	Obor	Celkový počet žáků
1.	48	1.A	ekonomické lyceum	24
		1.B	ekonomické lyceum/obchodní akademie	8/16
2.	46	2.A	ekonomické lyceum	24
		2.B	ekonomické lyceum/obchodní akademie	10/12
3.	19	3.A	ekonomické lyceum/obchodní akademie	9/10
4.	37	4.A	ekonomické lyceum	14
		4.B	obchodní akademie	23

Přehled vyučovaných studijních oborů

Kód oboru	Název	Čj. a dat. schválení MŠMT ČR	Délka studia	Způsob ukončení
63-41-M/004	Obchodní akademie	19 295/94-23, 24. 6. 1994	4, 5**	M
78-42-M/002	Ekonomické lyceum	18 334/2000-23, 2. 5. 2000 18 605/99-23, 29. 6. 1999 15 364/94-23, 8. 6. 1994*	4	M

* učební dokumenty pro experimentální výuku s úpravami, které byly provedeny v souladu se Standardem středoškolského vzdělávání čj. 34 221/97-23, z 18. 11. 1997

** dálkové studium (dobíhá poslední ročník)

Výuku personálně zajišťuje celkem 26 pedagogických pracovníků (z toho 5 externích). Provoz školy je zajištěn ve vlastní budově zřizovatelů. Prostorové a psychohygienické podmínky jsou přiměřené kapacitě školy a odpovídají jejím současným potřebám. Vybavení učeben je moderní.

Specifikem školy jsou nižší počty žáků ve třídách a dělených skupinách a nadstandardní nabídka nepovinných předmětů, zaměřená na rozšíření výuky cizích jazyků a matematiky.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

V rámci orientační inspekce bylo provedeno dílčí hodnocení podmínek a kvality výuky ve vybraných všeobecně vzdělávacích a odborných předmětech.

Český jazyk a literatura

Hospitace se uskutečnily u dvou vyučujících v obchodní akademii i ekonomickém lyceu. Jedna z vyučujících zastupuje za delší pracovní neschopnost učitelky, jejíž výuka nebyla z tohoto důvodu sledována. V předložených tematických plánech, které obsahově korespondovaly s učebními osnovami, byly složky jazyková, literární i slohová proporcionálně zastoupeny. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna.

Vyučující (včetně zastupující učitelky) mají požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost. V hospitovaných hodinách měly vyučující připraveny poznámky i kopírovaný materiál, knihy s ukázkami. Jejich příprava na hodiny byla promyšlená i z hlediska obsahu i zařazení formativních prvků. Tabuli využívaly v průběhu hodin k zápisu klíčových pojmů nebo informací, které si žáci měli zapsat. K výuce žáci používali čítanky a učebnici literatury. Učebnice mluvnice nejsou vyučujícími vyžadovány, řadu textů i cvičení žákům kopírují nebo pouze diktují. Didaktická technika nebyla v hodinách použita. Výuka probíhala v běžných kmenových třídách, psychohygienické zásady byly dodržovány.

Sledované hodiny měly klasickou strukturu. Ve výuce byly využívány tradiční vyučovací metody, které umožňovaly splnění základních výukových cílů. Časové rozčlenění vyučovacích hodin bylo promyšlené a využití vyučovacího času bylo ve většině hodin účelné. Jazykové hodiny byly koncipovány jako opakovací s důrazem na systematizaci pravopisných a gramatických poznatků. Do úvodní části hodin zařadila učitelka záměrně pravopisné cvičení se zaměřením na frekventované jazykové jevy, které použila pro vyhodnocování úrovně znalostí žáků získaných předchozím studiem. Dalšími učebními činnostmi opakovala, prohlubovala a rozšiřovala vědomosti a dovednosti žáků z tvarosloví i větné stavby. Práce společná byla kombinována se samostatnými individuálními úkoly. Vyučující práci žáků v hodinách kontrolovala a opravovala. Případné nejasnosti stručně a srozumitelně vysvětlovala. Žáci prvních ročníků aplikovali získané poznatky ze základních škol na odpovídající úrovni. Těžištěm výuky literárních hodin byl výklad, čtenářské i tvořivé činnosti žáků se objevily v hodinách jen zřídka. Výkladová metoda byla doplněna řízeným rozhovorem, při kterém žáci dokázali většinou pohotově reagovat. Významnou literární osobnost přiblížila vyučující žákům podstatnými životními fakty s důrazem na základní umělecké tendence daného časového období a stručným obsahem stěžejních autorových děl. Vlastní výklad oživila četbou zajímavostí a dobře kladenými otázkami přiměla žáky k přemýšlení. Úvodní hodina literatury v prvním ročníku byla zaměřena na seznámení se základními funkcemi literatury, samostatná práce žáků s nakopírovaným textem byla zábavného charakteru (luštění hádanek), společná kontrola řešení následovala vzápětí. Práce s dalšími literárními texty, s učebnicí, debata nebo diskuse nebyly do hodin zařazeny. Ve zhlédnutých hodinách pracovali žáci s nakopírovanými materiály nebo jim bylo zadání úkolů diktováno. Závěrečnému shrnutí učiva byl věnován poměrně malý časový prostor.

Namátkově byly kontrolovány sešity žáků a poslední maturitní práce (za školní rok 1998/99), vzhledem k termínu konání inspekce jiný písemný projev žáků nebyl k dispozici. Literární prověrky, procvičovací a opakovací testy, diktáty, slohové nebo jiné práce žáků z předchozího školního roku nejsou zakládány. Vzhledem k úvodním hodinám, které byly zaměřeny převážně na seznamování s novým učivem, nelze zároveň zhodnotit způsoby a četnost prověřování znalostí žáků a objektivitu klasifikace.

Častým motivačním prvkem ve sledovaných hodinách byly otázky, kterými vyučující žáky aktivizovaly a udržovaly jejich pozornost. Žáci byli k odpovědím vyvoláváni, součástí většiny vyučovacích jednotek byla účelná zpětná vazba – přímá komunikace žáka s učitelem i kontrola žákovy práce. Komunikativní schopnosti žáků byly na běžné úrovni, na otázky odpovídali většinou jednoslovně. Vyučující proto sledovaly vyjadřování žáků a vyžadovaly jeho přesnost a úplnost.

Pravidla chování i jejich účel byly v hodinách obecně srozumitelné.

Vyučující se vyjadřovaly jednoznačně, vysvětlovaly odborné termíny, užívaly spisovného jazyka. Jejich příjemné vystupování vytvářelo klidnou a příznivou pracovní atmosféru, která byla zaznamenána ve většině hodin.

Celková úroveň výuky českého jazyka je velmi dobrá.

Společenskovědní předměty

V rámci společenskovědních předmětů byl sledován průběh vzdělávání v hodinách dějepisu, společenské kultury a psychologie v obchodní akademii i ekonomickém lyceu. Výuka sledovaných předmětů odpovídá v časové dotaci učebnímu plánu a probíhá v souladu s osnovami, tematické plány integrují časově i tematicky obsah předmětů.

Vyučující si na hodiny připravují poznámky se sledem jednotlivých učebních činností a informacemi, kopírují různé materiály s úkoly pro žáky, dále používají knihy i obrazový materiál. Ve škole jsou k dispozici kromě knih z učitelské knihovny i videokazety, dějepisné mapy a atlasy, encyklopedie. Žáci učebnice nemají, vhodný studijní materiál jim byl doporučen. Ve sledovaných hodinách pracovali žáci s atlasy, které jim rozdaly vyučující, a textem s úkoly.

Výuka předmětů je zajištěna odborně a pedagogicky způsobilými vyučujícími. Z didaktické techniky dávají vyučující přednost videu, v jedné hodině použila učitelka hudební nahrávku.

Hodiny dějepisu byly logicky strukturované, při výkladu byla využívána dialogická metoda, prostřednictvím problémových otázek byli žáci vedeni nejen k nabývání vědomostí, ale především k pochopení historických souvislostí i k vyjádření svého vlastního názoru. Účinnost výkladu byla podstatně zvýšena využíváním obrazového materiálu. Hodiny byly založeny na dobře koncipovaném učebním plánu i dobrých organizačních schopnostech vyučujících. Při vysvětlování nového učiva vyučující využívaly starší učivo, jehož vybavování nečinilo žákům potíže. Během výkladu si žáci vypracovávali shrnující poznámky. Materiály se samostatnými úkoly pro žáky dodávaly hodinám činnostní charakter. Žáci společně s vyučujícími vyvozovali učivo, různorodé učební činnosti v hodinách udržovaly jejich aktivní zájem. Skupinová práce nebyla do hodin zařazena. V jedné z hodin bylo pozitivním prvkem využití metody řízeného objevování, která vedla žáky k jasnému pochopení látky prostřednictvím dosavadních znalostí a zkušeností. Úroveň zadávaných úkolů odpovídala schopnostem žáků, vyučující systematicky procházela třídou a práci jednotlivců kontrolovala. Hodina předmětu společenská kultura byla věnována samostatným řečovým vystoupením s cílem rozvíjet osobní kulturu projevu žáků, základním hodnotícím kritériem bylo vhodné využití verbálních i neverbálních komunikačních prostředků. Žáci byli vyzýváni k hodnocení ústních projevů svých spolužáků, učili se je srovnávat, výstižně pojmenovávat nedostatky i zobecňovat. V hodině se objevovaly náznaky diskuse se zábavným přístupem, každý žák měl možnost vyjádřit svůj úsudek, všechny názory byly respektovány. Hodiny byly zakončeny shrnutím a závěrem.

Ve většině sledovaných hodin byla využita vstupní motivace, mezipředmětové vztahy i aktualizace učiva. Žáci byli stimulováni k uvažování, na správnou odpověď žáků na ústní otázku reagovaly vyučující vždy kladně. Motivací byly i průběžná klasifikace zdařilých výkonů jednotlivých žáků i chvála zvládnutí jednoduchých úkolů ostatními. Pozorována byla

samostatnost žáků při práci, jejich aktivní pozitivní přístup k výuce. Vyučující dějepisu dokázaly učinit dané téma zajímavým, snažily se probouzet zájem žáků o probírané učivo. V hodině společenské kultury vyučující podpořila i prvky afektivní – rozvíjení pocitů a názorů, žáci byli za svá samostatná vystoupení pozitivně oceňováni. Motivačním faktorem byly i sebeuspokojení a sebekritika, žáci mohli své výkony porovnat s výkony ostatních. V závěru hodiny byly žákům zadány konkrétní individuální úkoly související s pravidelným sledováním denního tisku. Způsoby a četnost prověřování učiva včetně klasifikace nelze posoudit, žáci nebyli v hodinách zkoušeni. Vyjadřovací schopnosti žáků byly na průměrné úrovni.

Komunikace a vzájemná spolupráce vyučujících a žáků byly vedeny v příznivé pracovní atmosféře. Systémy a pravidla práce v prvních ročnících jsou postupně vytvářeny. V hodinách se vyučující snažily o vzájemný dobrý kontakt se žáky a zpravidla dosahovaly oboustranné komunikace. Verbální projev učitelek byl klidný a sebejistý, žáci byli vedeni ke kultivovanému způsobu vyjadřování.

Na základě uvedených skutečností hodnotí inspekce výuku společenských předmětů jako velmi dobrou.

Přírodovědné předměty

Z přírodovědných předmětů byla hodnocena kvalita výuky chemie a fyziky v obchodní akademii i ekonomickém lyceu.

Týdenní časová dotace realizované výuky v uvedených předmětech byla v souladu s platným učebním plánem. Obsah učiva, které je zařazeno v tematických plánech vyučujících, odpovídal učivu stanovenému schválenými učebními osnovami. Tematické plány jsou zpracovány tak, že zajišťují kontinuitu výuky uvedených předmětů mezi jednotlivými ročníky. Plnění stanoveného počtu hodin laboratorních cvičení je vzhledem k omezeným materiálně technickým podmínkám zajištěno smluvně s příslušnými fakultami místních vysokých škol.

Příprava vyučujících na sledované hodiny byla řádně provedena. Probírané učivo bylo v souladu s obsahem učiva a jeho časovým rozložením uvedeným v tematických plánech vyučujících. Vyučovací hodiny měly jasně stanovené cíle poznávací. Cíle směřující k rozvoji dovedností žáků nebyly uváděny. Rozsah a náročnost učiva byly přiměřeně zvoleny ke schopnostem žáků.

Výuku přírodovědných předmětů zajišťují dva vyučující. Jeden z nich nemá odpovídající odbornou způsobilost vzhledem k výuce fyziky. V důsledku toho jsou 2 hodiny z celkového počtu 11 hodin fyziky vedeny vyučujícím bez požadované odborné způsobilosti. Tato skutečnost se při výkladu učiva projevila jen ojediněle, a to v méně přesné interpretaci některých odborných termínů.

Pro výuku obou předmětů jsou využívány kmenové učebny, které jsou vybavené základní didaktickou technikou. Vybavenost vhodnými učebními pomůckami, zejména pro výuku fyziky, je nízká. Pořizování nových pomůcek je vázáno na finanční možnosti školy. K výuce některých částí učiva jsou k dispozici výukové programy. Vybavení kabinetu a knihovny příslušnou odbornou literaturou je dostačující. Vzhledem k tomu, že dosud nejsou na trhu vhodné učebnice k výuce těchto předmětů pro uvedené studijní obory, žáci jsou nuceni si vytvářet podrobnější zápisy z probíraného učiva. Důsledkem toho se snižuje efektivita práce v hodinách.

Zhlédnuté vyučovací hodiny měly vesměs klasičtější strukturu (zopakování dříve získaných poznatků, výklad nového učiva, fixace poznatků s krátkým shrnutím učiva). Organizace výuky byla promyšleně a účelně řízena. Ve výuce bylo využíváno aktivizujících forem práce (např. prvků problémového vyučování a řízené diskuse), které umožňovaly zapojování žáků do

výuky. Připravené učební pomůcky a materiály byly efektivně ve výuce použity. Převládající frontální způsob vedení výuky však neumožňoval výraznější uplatnění samostatných forem aktivního učení žáků (např. práce s informacemi a odbornou literaturou, individuální hledání alternativních postupů při řešení praktických a problémových úloh spojených s aplikací poznatků nebo jednoduchou žákovskou experimentální činností). Individualizace a diferenciací ve výuce byla více uplatňována pouze ve třídách dělených na skupiny s menším počtem žáků. V závěru některých hodin nebyl vymezen dostatečný časový prostor pro shrnutí a upevnění nového učiva

Pro motivování a udržení pozornosti žáků bylo především v hodinách chemie vhodně využito demonstračních pokusů, zatímco při výuce fyziky byly efektivně použity připravené názorné pomůcky a kopírované obrazové materiály. V jedné ze sledovaných hodin fyziky byla velmi úspěšně uplatněna vstupní motivace formou soutěžní hry, která byla zaměřena na poznávání elektrotechnických součástek a jejich využití. Navazováním na poznatky žáků a jejich životní zkušenosti se dařilo vyučujícím v průběhu celé výuky udržet zájem žáků i jejich snahu o spolupráci.

Ověřování znalostí žáků bylo prováděno formou orientačního zkoušení a ve dvou hodinách chemie i formou písemných prověrek. Individuální ústní zkoušení spojené s klasifikací žáků nebylo prováděno. Otázky kladené při orientačním zkoušení navazovaly na probrané učivo, důraz byl kladen na míru a kvalitu osvojení poznatků žákem. Zadané prověrky byly přiměřeně náročné, otázky byly zaměřeny na ověření pamětních znalostí ze širšího okruhu učiva. Formativní hodnocení dílčích výkonů žáků, které bylo prováděno v průběhu výuky, plnilo spíše úlohu zpětné kontrolní vazby a pro žáky mělo i motivační účinek. Celkové zhodnocení výkonů žáků v závěru hodiny nebylo prováděno.

Ve vzájemné komunikaci byla respektována dohodnutá pravidla. Žákům byla často dáвана možnost vyjádřit vlastní názor, přičemž byli vedeni k přesnému a výstižnému způsobu vyjadřování. Odpovědi žáků na kladené otázky však byly mnohdy velmi strohé.

Verbální a neverbální komunikace vyučujících byla na požadované úrovni. Jejich vstřícný a taktní přístup k žákům umožňoval ve vyučovacích hodinách vytvořit velmi příznivou tvůrčí pracovní atmosféru.

Kvalita výuky sledovaných přírodovědných předmětů je celkově hodnocena velmi dobře.

Odborné ekonomické předměty

V rámci inspekční činnosti byly sledovány hodiny předmětů ekonomika, účetnictví, obchodní korespondence, marketing a management v obchodní akademii i v ekonomickém lyceu. Výuka probíhá ve všech sledovaných předmětech v souladu s učebním plánem i s učebními osnovami. Vyučující mají vypracovány tematické plány pro výuku jednotlivých předmětů, které jsou však, s výjimkou účetnictví, zpracovány velmi stručně. Jedná se spíše o výčet tematických celků a jejich rozdělení do měsíců. Tato forma zpracování neumožňuje jednoznačně posoudit, zda je rozplánování učiva mezi jednotlivé odborné předměty a do jednotlivých ročníků provedeno tak, aby byly vyloučeny případné duplicity ve výuce, optimálně využity mezipředmětové vztahy a zajištěna návaznost učiva. Pozitivně je hodnoceno, že tematické plány jsou konzultovány na schůzkách metodické komise odborných předmětů. Všechny sledované hodiny měly jednoznačně stanovené cíle, které odpovídaly věku a schopnostem žáků, i požadovanému vzdělávacímu standardu.

Výuku v tomto školním roce zajišťuje celkem šest učitelů. Z toho dva mají odbornou i pedagogickou způsobilost k výuce (vyučující ekonomiky a obchodní korespondence), dva učitelé mají pouze odbornou způsobilost, jeden pouze způsobilost pedagogickou a jeden

vyučující je bez odborné i pedagogické způsobilosti. Jedna učitelka si v současné době doplňuje pedagogické vzdělání. Přes uvedené nedostatky byly všechny sledované hodiny vedeny velmi kvalitně. Veškeré hodiny obchodní korespondence proběhly v nadstandardně zařízené odborné učebně výpočetní techniky. K výuce tohoto předmětu škola využívá programu ZAV - TOP. Ostatní předměty, včetně všech hodin účetnictví, se vyučují v běžných učebnách, které jsou moderně zařízeny a vkusně esteticky vyzdobeny. Ve třídách jsou vytvořeny veškeré podmínky pro dodržování psychohygienických zásad. Učitelé mají pro výuku k dispozici dostatečné množství odborných učebnic, časopisů i novin a dalších materiálů, které jsou v hodinách běžně využívány. Pro většinu předmětů mají žáci zakoupeny učebnice, výjimkou je předmět ekonomika ve 2. - 4. ročníku, kde žáci pracují pouze s aktuálními materiály, protože na trhu neexistuje učebnice, která by pro výuku plně vyhovovala. Kromě výpočetní techniky při výuce odborné korespondence byla jiná didaktická technika využita pouze v jedné vyučovací hodině, a to ne příliš efektivní formou.

Většina sledovaných hodin měla klasickou strukturu. Učivo bylo až na jednu výjimku přiměřeně náročné věku i schopnostem žáků. Po stanovení cíle hodiny a úvodním frontálním opakování látky, byla větší část hodiny zpravidla věnována novému učivu. Učitelé nejčastěji využívali metody vysvětlování, ojediněle se vyskytl výklad učiva. Vyučující většinou dobře strukturovali probíranou látku a prováděli přehledný zápis na tabuli. Žáci však nejsou ani ve vyšších ročnících vedeni k samostatnému psaní poznámek do sešitů. V řadě případů byla látka vhodným způsobem aktualizována (např. formou krátkých referátů). Při procvičování probrané látky byly vhodně použity i různé pomůcky a odborné materiály. Učitelé zpravidla dobře využívali praktických zkušeností žáků při diskusích nad probíranými problémy. Ne ve všech sledovaných hodinách však byli žáci dostatečně aktivizováni k samostatnému řešení problémů a k větší spolupráci s vyučujícím. K upevnění učiva sloužily příklady, které žáci řešili v hodinách samostatně, nebo kolektivně ve spolupráci s vyučujícím. Ojediněle bylo využito metody práce s chybou. Hodnocení žáků učiteli bylo pouze dílčí v průběhu hodiny, znalosti nebyly klasifikovány. Důvodem této skutečnosti je, že ve všech předmětech se jednalo buď o opakovací hodiny z minulého školního roku, nebo o úvodní hodiny ve školním roce nastávajícím. Ryze činnostní charakter měly hodiny obchodní korespondence, kde byli žáci k práci vhodným způsobem motivováni a obratně zvládali desetiprstové hmatové metody při psaní. Dílčím nedostatkem je, že učitelka ne vždy dostatečně korigovala špatné návyky některých žáků při sezení u počítače. Ve všech hodinách bylo učivo interpretováno učiteli na požadované odborné úrovni.

Celkově má výuka odborných ekonomických předmětů ve škole nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň a je hodnocena velmi dobře.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě souhrnného posouzení sledované výuky lze provést následující hodnocení v jednotlivých ukazatelích a jevech, které jsou určující pro kvalitu výuky:

- ***Plánování a příprava výuky***

Výuka ve všech sledovaných předmětech probíhala v souladu s platnými učebními dokumenty. Bezprostřední příprava na výuku byla pečlivě provedena. Dílčí rezervy byly pozorovány v nižší promyšlenosti rozvíjecích cílů některých vyučovacích hodin a komplexnosti zpracování tematických plánů odborných předmětů.

Příprava a plánování výuky vzhledem k učebním dokumentům a podmínkám, ve kterých výuka probíhá, jsou hodnoceny velmi dobře.

- **Podmínky výuky**

Ke splnění požadavků na personální zajištění sledované výuky bylo plně využito možností, které poskytuje současné složení vyučujících z pohledu jejich odborné a pedagogické způsobilosti. Vynikající je zajištění výuky společenskovědních předmětů. V přírodovědných a odborných předmětech je část vyučovacích hodin vedena učiteli bez požadované způsobilosti.

Materiální podmínky ve sledované výuce byly rozdílné. Pro výuku odborných předmětů jsou materiální podmínky na výrazně lepší úrovni než pro výuku některých předmětů všeobecně vzdělávacích, kde není dostatek vhodných učebnic a učebních pomůcek.

Psychohygienické podmínky výuky jsou spíše na nadstandardní úrovni.

Celkově jsou podmínky výuky hodnoceny jako velmi dobré.

- **Organizace, formy a metody výuky**

U vyučovacích hodin převažovala klasická stavba, použité formy práce umožňovaly zapojení žáků do výuky, dílčí rezervy byly pozorovány v nižším vedení žáků k osvojování návyků samostatných forem učení.

Účelnost organizace výuky a použité metody práce jsou hodnoceny velmi dobře.

- **Motivace a hodnocení**

K motivaci bylo ve výuce efektivně využito připravených pomůcek i formativního hodnocení dílčích výkonů žáků, ne vždy však byli žáci dostatečně motivováni k samostatným formám práce. Vzhledem k rozbíhající se výuce nebylo možné ve většině hodin posoudit četnost a objektivitu individuálního hodnocení žáků spojeného s jejich klasifikací.

Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků ve vyučovacím procesu jsou v souhrnu hodnoceny jako velmi dobré.

- **Interakce a komunikace**

Spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy probíhala ve vzájemně vstřícné a příznivé atmosféře vytvořené vyučujícími. Komunikativní schopnosti žáků byly na běžné úrovni.

Interakce a komunikace probíhá na velmi dobré úrovni.

Celkově je kvalita sledovaného vzdělávání hodnocena velmi dobře.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Kvalita řízení byla posuzována ve vztahu k úrovni zabezpečení průběhu realizovaného výchovně vzdělávacího procesu.

Plánování

Koncepce práce školy je obsažena v materiálu Plán dlouhodobého rozvoje, který jasně určuje hlavní jednorázové i průběžné cíle školy a určuje způsoby jejich dosažení. Koncepce je stanovena reálně a odpovídá charakteru školy i jejímu postavení v regionu.

Dlouhodobé úkoly jsou rozpracovávány do ročních plánů činnosti školy. Roční plán je zpracován jako ucelený dokument, který stanovuje jednak základní úkoly v jednotlivých oblastech práce školy v daném školním roce, jednak zajištění chodu školy v příslušném období.

Obsahuje harmonogram termínů hlavních akcí školy, funkční zabezpečení školního roku a jmenovitou odpovědnost pracovníků školy za určené úkoly. Plán je vypracován přehledně, srozumitelně a má velmi dobrou vypovídací hodnotu i formu zpracování. Jeho dílčím nedostatkem je, že neobsahuje analýzu minulého školního roku, z níž vycházejí úkoly pro stávající období. K operativnímu plánování slouží ve škole měsíční plány, které zahrnují jednak konkrétní úkoly na dané období s přesnými termíny jejich splnění i odpovědností, jednak úkoly dlouhodobějšího charakteru, které vyplývají z plánu ročního. Plnění úkolů z měsíčních plánů je pravidelně kontrolováno a vyhodnocováno. Případné připomínky a doporučení učitelů k práci školy jsou diskutovány na poradách a vedením školy přijímány.

Výuka studijních oborů ve škole probíhá v souladu s rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, které vydalo MŠMT ČR dne 1. února 1999 pod čj. 13.041/99-21. Studijní obor obchodní akademie se vyučuje podle platných učebních dokumentů, které vydalo MŠMT ČR dne 24. června 1994 pod čj. 19 295/94-23. Pro všechny třídy obchodní akademie má škola rozpracovaný učební plán dle vyučovacích předmětů, ročníků a týdenních hodinových dotací, který je v souladu se základními pedagogickými dokumenty. Pro výuku ve studijním oboru ekonomické lyceum používá škola v 1. ročníku učební plán, který vydalo MŠMT ČR dne 2. května 2000 pod čj. 18 334/2000-23, ve 2. ročníku výuka probíhá podle učebního plánu vydaného MŠMT ČR dne 29. června 1999 pod čj. 18 605/99-23. Výuka v ostatních ročnících se uskutečňuje podle experimentálního učebního plánu, vydaného MŠMT ČR dne 8. června 1994 pod čj. 15 364/94-23, který je opět rozpracován pro jednotlivé předměty i ročníky. Při rozpracování tohoto plánu byly školou provedeny (na základě doporučení Výzkumného ústavu odborného školství Praha) úpravy směřující k naplnění Standardu středoškolského odborného vzdělávání, který byl schválen MŠMT ČR dne 18. listopadu 1997 pod čj. 34 221/97-23. Tyto úpravy jsou již obsaženy v obou později vydaných učebních plánech pro ekonomická lycea.

Vedení školy nabízí žákům v dostatečné míře volitelné i nepovinné předměty, které jim umožňují jejich další odbornou profilaci, a tím i lepší přípravu do praxe či další studium ve vyšší odborné škole nebo vysoké škole.

Plánem činnosti se řídí rovněž práce jednotlivých metodických sekcí. Jejich schůzky se konají zpravidla 1x za dva měsíce a ze všech schůzek jsou pořizovány písemné zápisy.

Ve škole studují dva integrovaní žáci, kteří mají vedením školy vypracovaný individuální studijní plán.

Plánování má ve škole velmi dobrou úroveň.

Organizování

Základním dokumentem upravujícím organizaci veškeré činnosti ve škole je Organizační řád ze dne 1. 9. 1998. Tento uceleně zpracovaný materiál je rozdělen do tří oblastí. Obecná část zahrnuje základní ustanovení, jednání jménem organizace, zásady a pravidla řízení, povinnosti a práva pracovníků. Speciální část vymezuje působnost jednotlivých organizačních stupňů a jejich vzájemné vztahy, kompetence a jmenovitou zodpovědnost v určitých oblastech práce školy (řídící činnost vedení školy; pravomoci a odpovědnost zástupců ředitele pro provoz, pro výchovně vzdělávací, ekonomickou činnost i ostatních pracovníků školy). Součástí organizačního řádu jsou dále zásady práce předmětových sekcí, organizační schéma a závěrečná ustanovení. Ostatní povinnosti zaměstnanců jsou rozvedeny v Pracovním řádu organizace a v náplních práce jednotlivých pracovníků.

Doplňujícím materiálem pro letošní školní rok je Organizace školního roku 2000/2001, který obsahuje všeobecné informace týkající se provozu školy a konkretizuje realizaci

připravovaných akcí školy (přijímací a maturitní zkoušky, reprezentační a maturitní ples školy, kurzy, den otevřených dveří, termíny porad, pedagogických rad i informačních schůzek pro rodiče). Zahrnuje rovněž jmenovité úkoly a pedagogické pokyny vedení školy.

Účinně zabezpečit organizování a řízení ve všech úsecích školy umožňuje soustava vypracovaných vnitřních norem (vnitřní řád, školní řád, mzdový předpis, spisový a skartační řád, hodnocení a klasifikace žáků, příkaz k zajišťování úkolů na úseku BOZP atd.). Obsahová i formální úroveň uvedených norem je na požadované úrovni. Dokumentace o organizaci a průběhu výchovně vzdělávacího procesu je řádně vedena. Namátkově byly kontrolovány třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy žáků (vedeny na předepsaných tiskopisech i počítačově), protokoly o komisionálních zkouškách.

Vedle sekcí odborných předmětů, cizích jazyků a všeobecně vzdělávacích předmětů je poradním orgánem ředitelky školy pedagogická rada, která projednává problémy prospěchu, chování a absence žáků. Předmětové sekce mají zpracovány roční plány činnosti, které vycházejí z analýzy plnění stanovených úkolů v minulém školním roce. Zápisy ze schůzek sekcí a pedagogických rad byly inspekci předloženy.

Vnější a vnitřní informační systém je dostatečně zajištěn a umožňuje pružně přenášet potřebné informace. Organizační záležitosti jsou aktuálně projednávány na poradách s učiteli konanými dle potřeby, na provozních poradách (1× za dva měsíce), poradách vedení (1× za 14 dní). Ve sborovně jsou vyvěšovány měsíční plány práce, aktuální informace jsou dále učitelům předávány osobním kontaktem nebo prostřednictvím vzkazů zasílaných elektronickou poštou do poštovních schránek jednotlivých vyučujících v počítačové učebně. Žákům předávají informace třídní učitelé nebo jsou vyvěšeny na nástěnce umístěné v přízemí budovy. Evidence žáků je vedena v počítačové podobě prostřednictvím programu Bakalář, ochrana osobních dat zaměstnanců a žáků je zajištěna.

Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Tělesná výchova probíhá v pronajatých tělocvičnách Základní školy JIH.

Vzájemná komunikace s rodiči žáků je dle vyjádření ředitelky školy vstřícná. Žáci mají studijní průkazy, termíny informačních schůzek jsou vypsány na začátku školního roku. V případě zhoršení prospěchu nebo chování žáka jsou rodiče informováni písemnou formou nebo telefonicky, popř. jsou s nimi vedena ústní jednání. Škola úzce spolupracuje s externím pracovníkem zaměřeným na drogovou problematiku a s klinickým psychologem, který poskytuje konzultace, pomáhá řešit případné výchovné nebo výukové problémy, pro žáky čtvrtých ročníků připravuje již pravidelně testování z hlediska profesionální orientace. Ve škole pracuje i protidrogový koordinátor.

Prezentace školy na veřejnosti je realizována např. inzeráty a články v regionálním tisku (Hradecké noviny), prostřednictvím prezentačních výstav středních škol, pořádáním dne otevřených dveří a samostatně školou vydávanými propagačními materiály.

Výroční zpráva za školní rok 1998/99 poskytuje dostatek informací a slouží škole jako zdroj sebehodnocení. Její obsah i forma zpracování jsou na výborné úrovni. Výroční zpráva za školní rok 1999/2000 byla v době konání inspekce ve fázi zpracování.

Oblast organizace včetně informačního systému je celkově hodnocena jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení pracovníků je prováděno v návaznosti na plánované organizační úkoly a výsledky

kontrolní činnosti. Pro operativní řízení je využíváno pravidelných porad vedoucích pracovníků a provozních porad se zaměstnanci. V oblasti koordinace práce a metodického vedení pracovníků sehrávají významnou úlohu předmětové sekce a uvádějící učitelé. Na přímém vedení pracovníků se kromě ředitelky školy podílí i zástupkyně pro oblast pedagogickou. Vztahy mezi vedením školy a pracovníky jsou postaveny na vzájemné důvěře a respektu. Zavedený styl řízení s výrazně demokratickými prvky umožňuje pracovníkům plně uplatnit jejich iniciativu a projevit své názory.

Snaha vedení školy o stabilizaci a vhodnou personální skladbu pedagogického sboru se projevuje v poměrně vysoké profesionalitě pedagogického sboru (podle údajů v podkladové inspekční dokumentaci je 87% z celkového počtu vyučovaných hodin vedeno učiteli s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí). Taktéž věková skladba pedagogických pracovníků je velmi příznivá (z 26 pracovníků je 11 ve věku do 35 let). Stálá pozornost a podpora vedení školy je věnována dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. U každého pracovníka je na samostatném záznamovém listě veden přehled o zvyšování jeho odborné kvalifikace. Pracovní výsledky zaměstnanců jsou průběžně hodnoceny a oceňovány. Stanovená hodnotící kritéria umožňují provádět diferenciaci proměnlivých složek platu v závislosti na kvalitě, rozsahu i náročnosti plněných úkolů.

Tato oblast řídicí činnosti je hodnocena velmi dobře.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost je uskutečňována v souladu s vypracovaným dokumentem Plán kontrol a hospitační činnosti pro školní rok 2000/2001. Plán uvádí časový rozpis a zaměření kontrolní činnosti v jednotlivých kalendářních měsících. U každého úkolu je stanoven termín plnění a zodpovědná osoba. Kontrolní činnost je účelně rozdělena mezi vedoucí a ostatní pracovníky. Zavedené kontrolní mechanismy umožňují provádění průběžné kontroly a hodnocení činnosti ve všech oblastech práce školy. Hodnotící nástroje a kritéria hodnocení jsou jednoznačně stanoveny. Na základě výsledků kontrolní činnosti je hodnocena i práce jednotlivých pracovníků. Závěry z hodnocení přímo ovlivňují výši jejich osobního ohodnocení.

Cíleně je sledována kvalita výchovně vzdělávacího procesu. Hospitační činnost je zaměřena na hodnocení konkrétních jevů, které ovlivňují kvalitu výuky. Na hospitační činnosti se podílí i vedoucí sekci a uvádějící učitelé. Závěry z hospitací jsou konkrétní a výstižné. Jejich projednání je v zápise stvrzeno podpisem hospitovaného učitele. Četnost hospitační činnosti je dostatečná a umožňuje průběžně sledovat kvalitu vzdělávání. V případě zjištěných nedostatků jsou uskutečňovány následné hospitace. Závěry ředitelky z rozboru společně hospitované vyučovací hodiny byly dostatečně výstižné a v souladu s hodnocením inspekce.

V některých předmětech jsou pro porovnání výsledků výuky pravidelně využívány vlastní srovnávací testy. Rozbor dílčích studijních výsledků žáků je prováděn čtvrtletně. Na analýze kontrolní činnosti se podílí kromě vedení školy i poradní orgány. Analyzované výsledky kontrolní činnosti jsou průběžně zveřejňovány na poradách pracovníků. S obecnými závěry, které vyplývají z analýzy kontrolní činnosti, jsou prokazatelně seznamováni i rodiče žáků.

V průběhu inspekce bylo ověřeno, že zavedený systém kontroly je účelně vytvořen a realizované kontrolní mechanismy jsou funkční. Při zjištění nedostatků jsou bezprostředně přijímána účinná opatření, tak jak bylo učiněno i v případě inspekci odhalené drobné nedůslednosti v kontrole správnosti časového rozplánování učiva fyziky.

Forma prováděné analýzy výsledků kontrolní činnosti a dalších jevů, které jsou významné pro posouzení kvality vzdělávání, umožňuje dostatečně objektivně vykonávat sebehodnocení práce školy.

Celkově je kontrolní systém hodnocen velmi dobře.

Hodnocení kvality řízení

Na základě hodnocení jednotlivých oblastí řízení lze vzhledem k rozsahu zajišťované činnosti a podmínkám školy konstatovat, že zavedený systém řízení je účelně vytvořený a umožňuje efektivní řízení práce školy.

Koncepce školy je jasně a reálně stanovena. Plánování je systematické. Vzdělávání je organizováno v souladu s platnými učebními dokumenty.

Organizační struktura a vypracovaný systém vnitřních norem umožňují účinně zabezpečit řízení a organizaci na všech úsecích práce školy. Zavedený způsob operativního řízení je funkční. Informační systém je založen na pevných pravidlech a umožňuje dostatečně pružný přenos informací.

Vedení pracovníků je cíleně prováděno v návaznosti na plánování a výsledky kontrolní činnosti. Zavedené formy operativního řízení a jasně stanovené hodnotící nástroje umožňují účinné vedení a motivování pracovníků.

Systém a plán kontrol je účelně stanoven včetně rozdělení kompetencí kontrolní činnosti. Analýza výsledků kontrolní činnosti je prováděna a využívána při sebehodnocení práce školy.

Zavedený systém řízení je funkční. Řízení školy je realizováno na velmi dobré úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané MŠMT ČR dne 2. 2. 1999 pod čj. 13.041/99-21,
- Zřizovací listina čj. 2/97 ze dne 21. srpna 1997,
- Výpis z obchodního rejstříku, vedeného Krajským soudem v Hradci Králové oddíl C, vložka 11022 ze dne 25. 3. 1998,
- Zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99,
- Koncepce školy, hlavní úkoly a organizační zabezpečení pro školní rok 2000/2001 z 31. srpna 2000,
- Organizace školního roku 2000/2001 ze dne 31. 8. 2000,
- Plán dlouhodobého rozvoje z 30. srpna 1998
- Plán kontrolní a hospitační činnosti pro školní rok 2000/2001,
- Hodnocení a klasifikace žáků,
- Organizační řád ze dne 1. 9. 1998,
- Vnitřní řád pro školní rok 2000/2001 ze dne 1. 9. 2000,
- Školní řád ze dne 1. září 2000,
- smlouvy o spolupráci s Vysokou školou pedagogickou a Lékařskou fakultou UK v Hradci Králové o zabezpečení výuky laboratorních cvičení z přírodovědných předmětů ve školním roce 2000/2001,
- smlouvy o pronájmu velké a malé tělocvičny se Základní školou JIH ze dne 4. 9. 2000,
- Zpráva z auditu ze dne 31. 7. 2000,

- Protokol o výsledku kontroly hospodaření s finančními prostředky ze státního rozpočtu přidělenými prostřednictvím školským úřadem čj. ŠÚ-K/29/99 ze dne 24. 11. 1999,
- platné učební dokumenty realizovaných studijních oborů (viz tabulka v úvodní části),
- podkladová inspekční dokumentace střední školy,
- základní pedagogická dokumentace pro školní rok 2000/2001 (rozvrh výuky, třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, tematické plány vyučujících, plány práce předmětových sekcí),
- Zápisy z pedagogických rad, zápisy z provozních porad, zápisy z porad sekcí, zápisy z hospitací,
- personální dokumentace a pracovní náplně pracovníků školy,
- záznamové listy o zvyšování odborné kvalifikace pedagogických pracovníků,
- Organizační zajištění výletů, lyžařských kurzů, jazykových kurzů apod.,
- Povinnosti zástupce ředitele Soukromé obchodní akademie a VOŠ cestovního ruchu, s. r. o., ze dne 28. 8. 2000,
- Pedagogické pokyny vedení školy ze dne 31. 8. 2000, měsíční plány práce,
- Skartační řád, v Hradci Králové dne 1. 9. 1996
- Spisový řád, v Hradci Králové dne 1. 9. 1996,
- Archivační řád, v Hradci Králové dne 1. 9. 1996,
- Vnitřní platový předpis s platností od 1. 9. 2000,
- Příkaz ředitelky Soukromé obchodní akademie v Hradci Králové k zajišťování úkolů na úseku bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s účinností od 1. 9. 1998,
- Protokoly o komisionálních zkouškách za školní rok 1999/2000,
- Písemné maturitní práce z českého jazyka a literatury za školní rok 1998/1999.

ZÁVĚR

Zásadní negativa:

- učebnice mluvnice není vyučujícími českého jazyka a literatury vyžadována, takže s ní žáci nepracují v hodinách ani při domácí přípravě; zadání cvičení, úkolů i zápisy vyučující kopírují nebo diktují,
- nedostatečné materiální vybavení pro výuku fyziky.

Zásadní pozitiva:

- vynikající úroveň organizační činnosti vedení školy i informačního systému,
- velmi dobře zpracovaný roční plán školy,
- velmi dobrá úroveň předmětu obchodní korespondence a jeho personální i materiální zabezpečení výuky.

Doporučení:

- v jazykových hodinách (i při slohovém výcviku) pracovat s mluvnickými učebnicemi, které výuku zefektivní a jsou vhodné zároveň pro samostudium a domácí přípravu žáků (odstranit diktování domácích úkolů i delších zápisů),
- v přípravě vyučovacích hodin fyziky a chemie se více zamýšlet nad rozvíjecími cíli, do výuky častěji zařazovat individuální formy práce, v závěru hodin vymezit větší časový prostor pro shrnutí a zhodnocení práce žáků,
- pro výuku fyziky zajistit odpovídající vybavení učebními pomůckami,
- smlouvy o zabezpečení laboratorních cvičení z přírodovědných předmětů doplnit přílohou, ve které bude blíže uvedeno zaměření a obsah cvičení,
- do ročního plánu práce školy zařadit i analýzu uplynulého školního roku,
- tematické plány pro výuku odborných ekonomických předmětů zpracovávat v ekonomické sekci tak, aby bylo jednoznačně vymezeno učivo v jednotlivých tematických celcích, zajištěna jeho návaznost mezi ročníky a byly lépe využity mezipředmětové vztahy,
- při výuce využívat takové metody a formy práce, které by žáky více aktivizovaly a vedly k samostatnému řešení problémů,
- při výuce účetnictví využívat výpočetní techniku.

Na základě celkového posouzení činnosti školy ve sledované části vzdělávacího procesu, a v návaznosti na to i v oblasti řízení, je práce školy hodnocena jako velmi dobrá.

Při inspekci nebylo zjištěno neefektivní vynakládání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům. Toto zjištění je v souladu i se závěrem kontroly hospodaření se státními prostředky, jež byla provedena ze strany školského úřadu v minulém roce.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Jetel	Jiří Jetel v. r.
Členové týmu	PaedDr. Markéta Stuchlíková	M. Stuchlíková v. r.
	Ing. Tomáš Hrubý	Tomáš Hrubý v. r.

V Jičíně dne 11. října 2000

Datum a podpisy statutárních zástupců školy stvrzujících převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. října 2000

Razítko

Statutární orgán	Podpis
Jednatelé: PaedDr. Eva Müllerová	Müllerová Eva v. r.
Josef Müller	Müller Josef v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	31. října 2000	092 234/00-5072

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. Jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány